

Läkemedel - Förskrivning av receptfria läkemedel

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver riktlinjer för förskrivning av läkemedel som kan köpas utan recept och omfattar all vårdpersonal som ordinerar, förskriver eller ger råd om egenvård inom Region Uppsala. Syftet med rekommendationen är att prioritera så att regionens resurser läggs på tillstånd som ligger utanför egenvårdsområdet och att minska risken för större uttag som kan leda till en ökad kassation.

Bakgrund

Ett receptfritt läkemedel har en eller flera indikationer som är godkända för egenvård. Godkända egenvårdsindikationer hittas i läkemedlets bipacksedel.

Beskrivning

Recept till barn och vuxna patienter bör inte utfärdas vid tillstånd av egenvårdskaraktär som beräknas gå över inom fyra veckor med receptfri medicinering. Detta inkluderar till exempel pollenallergi, smärttillstånd, dyspeptiska besvär och förstoppningsbesvär.

Egenvård med receptfria produkter kan även gälla vid längre tillstånd som inte har sjukdom som orsak. Exempel på detta är torr hud, torra ögon och torra slemhinnor (inklusive i underlivet). Torrhet som beror på naturligt åldrande anses inte vara sjukdom. Vid sjukdomsrelaterade komplikationer kan receptförskrivning övervägas:

Det är den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen som behandlar en patient som ansvarar för att bedöma det medicinska behovet samt att bedöma om patienten kan sköta behandlingen som egenvård, själv eller med hjälp av till exempelvis en närstående. För tillstånd som inte är av egenvårdskaraktär eller för patienter som inte kan egenvårda sig, utfärdas eventuella recept i anslutning till ordination.

Vid all receptförskrivning måste förskriven mängd anpassas så individens behov för maximalt tre månader per uttag tillgodoses. Sammanlagt kan ett recept tillgodose behovet för maximalt ett år.

Förslag på förskrivningsvolym av mjukgörande krämer

Vuxna		
Område	Ungefärlig mängd för en månad	Ungefärlig mängd för tre månader
Ansikte och nacke	35 g	105 g
Båda händerna	30 g	90 g
Båda armarna	90 g	270 g
Båda benen	180 g	540 g
Bålen	210 g	630 g
Hela kroppen	600 g	1 800 g
Barn (olika beroende på ålder)		
6–12 månader	Cirka 1/4 av mängden rekommenderad till vuxna. Hela kroppen cirka 150 g/månad (cirka 450 g/tre månader).	
4 år	Cirka 1/3 av mängden rekommenderad till vuxna. Hela kroppen cirka 200 g/månad (cirka 600 g/tre månader).	

Källa: [Smörjråd för huden, Viss.nu](#) Hämtad 2021-10-22.

Dokumenthistorik

Författare:

Christina Grzechnik Mörk, läkemedelskommittén.

Anna Lundberg, specialistläkare, klinisk farmakologi.

Revisionsdatum:

2016-09-14 Fastställd första gången av Region Uppsalas läkemedelskommitté den 2016-09-14 och inlagd i kvalitetshandboken på intranätet.

2019-04-09 Dokumentet överlagt i DocPlus.

2021-11-25 Reviderad av Anna Lundberg. Fastställd av Region Uppsalas läkemedelskommitté. Förtydligande av syfte och omfattning, lagt till bakgrund, förtydligat när sjukdomsrelaterade komplikationer där receptförskrivning kan övervägas samt byte av mängdtabell för krämer.